

Charita

časopis Slovenskej katolíckej charity

štvrtročník No. 1 2009 (nepredajné)

**Veľkodušnosť
aj kus násilia**

**(Ne-)funkčnosť nového
sociálneho zákona**

Charita
SLOVENSKÁ KATOLICKÁ
blízko pri človeku

Slovenská katolícka charita (SKCH) je neštátna nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmysľanie.

Právnou formou SKCH je „Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti“, zriadené Konferenciou biskupov Slovenska, a je samostatnou právnickou osobou. V zmysle Kódexu kanonického práva je SKCH konfederáciou verejných združení; tvoria ju arcidiecézne, diecézne charity a Bratislavská katolícka charita, ktoré sú samostatnými subjektami s vlastnou právnou subjektivitou.

EDITORIAL

Leto - čas prázdnin, ale aj čas zmien

V čase, keď toto píšem je leto - august. Trápi nás pekné počasie, vlastne pardon, tropické horúčavy, na ktoré nie sme stále zvyknutí. Žiaci a študenti celkovo majú prázdniny. V Bratislave by ste nenašli tri ulice pokryté súvislou vrstvou asfaltu, pretože všetko je v plnom prúde opráv a renovácií a zmeny v autobusových poriadkoch z večera do rána sú na bežnom poriadku a vy beháte z jednej strany chodníka cez cestu na druhú a späť, lebo nie a nie odhaliť, kde stojí tá električka, ktorá tu ešte včera večer stála a dnes už je zastávka zrušená. Ale budme zhovievaví a vážme si, že páni cestári sa pripravujú na začiatok školského roka...

Ale k čomu som s vlastne chcela dostať - nie, tento úvodník nemal byť kritikou na dopravnú situáciu v meste, i keď sa to tak z týchto viet môže zdať - oveľa podstatnejšie bude, že od septembra sa vrátia do rozpisu svätých omší vo viacerých kostoloch aj takzvané detské sv. omše. Počas prázdnin som bola svedkom ako kňaz prehovoril k rodičom, aby si utišili svoje deti, aby s nimi rodičia vyšli do priestorov určených pre mamičky s deťmi, a nerušili tak priebeh liturgie. Bolo mi ich vtedy ľúto. Teraz sa teším pre tie malé deti, ktoré privádzajú rodičia už od malička do chrámov, že aj im sa dostane patričnej pozornosti a výkladu, tak ako aj dospelákom. Viem, vekom už nepatrím medzi deti, ale i tak mám chuť ísť raz, len jeden raz, na detskú omšu, aby som si mohla povedať: „Áno, toto je miesto, kde môžu deti jednoduchým a zároveň im blízkym spôsobom postupne spoznávať Pána“, a presvedčiť sa, že je všetko v starých kolajach. Úspešný štart do nového školského roka želim deťom, rodičom aj pani učiteľkám.

at

ADRESÁR SKCH

Slovenská katolícka charita

Sekretariát
Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503
Fax: 02-5443 3097
E-mail: sekretariat@charita.sk
http://www.charita.sk/
Účet: 683221653/7500 ČSOB Bratislava

Bratislavská arcidiecézna charita

Adresa: Heydukova 14,
811 08 Bratislava
Tel., fax: 02-5292 0275
E-mail: charitaba@charitaba.sk
http://www.charitaba.sk/
Účet: 4010078918/3100
Ludová banka Bratislava

Trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 01 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: battarci.charita@stonline.sk
http://www.charitatt.sk/
Účet: 4008297855/7500 ČSOB Trnava

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-772 1738, Fax: 037-772 1798
E-mail: charita.nr@ba.telecom.sk
Účet: 691943162/0200 VÚB Nitra

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax: 048-472 0271
E-mail: charitabb@charitabb.sk
http://www.charitabb.sk/
Účet: 736841312/0200 VÚB

Spišská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 519, Fax: 053-4424 519
E-mail: caritas@nexta.sk
http://www.caritas.sk/
Účet: 29634-592/0200
VÚB Spišská Nová Ves

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Nám. baníkov 27,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: dchrv.roznava@gmail.com
Účet: 18137 582/0200 VÚB

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
http://www.charita-ke.sk/
Účet: 513026193/7500
ČSOB Košice

Gréckokatolícka charita Prešov

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
http://www.gkcharita-po.sk/
Účet: 40084257976/7500 ČSOB Prešov,
VS: 001-10

Gréckokatolícka apoštolská exarchátna charita

Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
Účet: 4 350 228 409/3100
Ludová banka

Diecézna charita Žilina

Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina
Tel., fax: 041-723 1234,
E-mail: charitaza@gmail.com
http://www.dcza.sk/charita
Účet: 0424702305/0900
Slovenská sporiteľňa Žilina

Obsah

Z DIECÉZNYCH CHARÍT

3

TÉMA

5

(Ne-)funkčnosť nového sociálneho zákona

ROZHOVOR

8

Veľkodušnosť a kus násilia

Z SKCH SEKRETARIÁT

10

Výstava „Príbeh Afriky“ zavítala aj na Oravu
Starostlivosť o chorých v domácnosti
Nové posily sekretariátu SKCH

Z DUŠE

11

Môže Cirkev mlčať?

**PO STOPÁCH SV. M. M. KOLBEHO
DO POĽSKA**

V dňoch 9.-11. júla 2009 zorganizovala Spišská katolícka charita púť „Po stopách sv. Maximiliána Mária Kolbeho“ do Poľska. Púť bola organizovaná pri príležitosti 10. výročia založenia Špeciálnej základnej školy sv. M. M. Kolbeho, ktorá je organizačným útvarom Spišskej katolíckej charity a má sídlo na Gaštanovej ul. 11 v Spišskej Novej Vsi. Život a dielo sv. M. M. Kolbeho sú pre zamestnancov školy výzvou, ktorú chcú naplniť v službe mentálne a viacnásobne postihnutým deťom a mládeži. Okrem miest, s ktorými je úzko spojený život a obeta sv. Maximiliána - rehoľné mestočko Niepokalanow a koncentračný tábor Oswiecim-pútnici navštívili aj mesto Wadowice, Krakow a mariánsku svätyňu v Czenstochowej. Počas púte sa povzbudili na ducha a utvrdili v službe nielen zamestnanci školy, ale aj ostatní zamestnanci Spišskej katolíckej charity na čele s jej diecéznym riaditeľom PhDr. Ing. Pavlom Vilčekom a pod duchovným vedením vdp. ThLic. Milana Ferenčíka.

*Mgr. Ing. Mária Petriková
Špeciálna ZŠ M. M. Kolbeho*

LETO V KOŠICKEJ CHARITE

Arcidiecézna charita v Košiciach (ADCH KE) uskutočnila a v budúcnosti ešte aj uskutoční v rámci dobrovoľníckych aktivít podujatia zamerané na prezentáciu svojej činnosti a na pomoc klientom. Zapojili sme sa do Dobrovoľníckeho dňa na Slovensku 26. júna 2009 formou „Dňa otvorených dverí“ v centre ADCH, v Dome pokojnej staroby v Lipanoch a v Hospici Matky Terezy v Bardejovskej Novej Vsi. Dňa 1. augusta Nadácia SPP usporiadala Dobrovoľnícky deň v Krízovom centre pre opustených rodičov s deťmi. Pracovníci Nadácie SPP spolu s klientmi upravovali a čistili areál (kosili, hrabali, sadili), uskutočnili tvorivé dielne (práca s hlinou, výroba ozdôb, šperkov, atď.). Takto strávili pracovníci Nadácie SPP príjemný prázdninový deň v spoločnosti rodičov a detí z Krízového centra a pomohli dobrej veci. V Krízovom centre sa v spolupráci so Slovak Telekom-om uskutočnia v dňoch

30. augusta až 1. septembra 2009 „Dni dobrovoľníctva D&AS“ pod názvom „Namaľuj si svoj sen“. Pracovníci Slovak Telekom-u pomalujú s deťmi z Krízového centra steny chodieb postavičkami z rozprávok Pavla Dobšinského, čím zútulnia spoločné priestory centra. Dni dobrovoľníctva zavŕšime športovým dňom priateľstva.

*Bc. Marta Krištofová
ADCH KE*

STRETNUTIE S PRÍBUZNÝMI V HOSPICI

Posledný piatok v mesiaci máme stretnutie s príbuznými, ktorých blízki odišli do večnosti.

Stretnutie sa začína slúžením svätej omše v kaplnke sv. Bernadetty, ktorá je obetovaná za zomrelých v tom mesiaci.

Dvakrát do roka máme veľké stretnutie s príbuznými, a to po Vianociach a po Veľkej Noci. Stretnutie sa začína tiež svätou omšou. Po slávnostnom ukončení eucharistie je spoločné posedenie a spomínanie na svojich najbližších s príbuznými, s duchovným otcom (salvatorián Andrej Drogoš, ktorý má na starosti duchovnú strážku v hospici) a personálom hospicu.

Rodinám sa stretnutia veľmi páčia a pozitívne ich hodnotia, z čoho sa tešíme.

Ďalšie informácie o hospici sú na stránke: www.hospice.sk/nitra

p. Kubalová

Dom pokoja a zmieru u Bernadetty

DIECÉZNA CHARITA ŽILINA

20. októbra 2008 zriadil žilinský biskup Mons. Tomáš Gális za účelom naplňovania charitatívneho posolania rímskokatolíckej cirkvi v Žilinskej diecéze Diecéznu charitu Žilina. V našej diecéze slúžime starým, chorým, osamelým, deťom, ľuďom bez domova, ktorí telesne alebo duševne trpia alebo žijú v nespravodlivých pomeroch.

Od obnovenia činnosti charity vznikali z úsilia Diecéznej charity Nitra a ľudí ochotných dať sa do služby núdznym na území našej diecézy nové charitné diela: Detský domov v Považskej Bystrici, terénna Charitatívna služba v rodinách a Dom charity sv. Kamila pre starých a chorých v Žiline, ošetrovateľská služba ADOS CHARITA v Ilave, služby pre bezdomovcov v Žiline (Charitatívno-sociálne centrum) a Čadci (Dom charity sv. Gianny), farské charity...

S vďakou a pokorou chceme pokračovať v začatom diele, zároveň povzbudzovať a pomôcť rozvíjať konkrétne dobrovoľné činy lásky núdznym. Dúfame, že kvalitnou a obetavou prácou pomôžeme zmierniť ich núdzu, sprevádzať ich v ťažkých životných situáciách. nájsť riešenie ich problémov. A napokon, že im dokážeme odovzdať po-

solstvo o milosrdnej Božej láske, ktorá je prameňom nášho snaženia.

Mgr. Peter Birčák

riaditeľ DCH Žilina

Kontakt: Diecézna charita Žilina, Predmestská 12, 01001 Žilina, tel./fax. 041 7231234, číslo účtu: 0424702305/0900, Slovenská sporiteľňa

VZÁČNA NÁVŠTEVA

Rok 2009 sa pre klientov a zamestnancov Detského charitného domu (DCHD) v Považskej Bystrici začal veľmi pekne. V polovici januára nás totiž svojou návštevou pocítil po prvýkrát v histórii zariadenia otec biskup novovymenovanej Žilinskej diecézy - Mons. Tomáš Gális so svojimi spolupracovníkmi.

Stretnutie začala privítaním pani vedúca zariadenia Mgr. Oľga Peciková. Predstavila DCHD, ktorý má kapacitu 30 miest, v súčasnosti tam býva 23 klientov a stručne spomenula poskytované služby v zariadení. Napriek prvotnej tréme zo strany detí sa „lady roztopili“, keď každému z nich pán biskup podal ruku a ony sa mu postupne predstavili. I keď presne nevedeli vyjadriť, čím je známy toho - ktorého svätý patrón, dokázali sa otcom biskupom komunikovať. Následne sme sa v diskusii venovali aktuálnym potrebám Detského charitného domu. Na otázky otca biskupa spoločne s vedúcou zariadenia odpovedal riaditeľ Diecéznej charity Žilina Mgr. Peter Birčák. Témy rozhovoru sa týkali prenájmu priestorov DCHD s prirahým areálom, projektom, ktoré sa realizovali, v súčasnosti realizujú a čo sa v tejto oblasti plánuje do budúcnosti. V spoločnom dialógu sa nezabudlo na hľadanie možností a foriem duchovnej služby pre deti a zamestnancov DCHD. Na záver otec biskup posvätil priestory DCHD.

Popoludnie v piatok 16. januára 2009 sme prežili v radoosti, že medzi nás zavítala taká vzáčna návšteva. Deti sa už v ten večer vrúcne modlili v kaplnke DCHD a prosili, aby otcovi biskupovi a jeho spolupracovníkom Pán Ježiš pomáhal v ich zodpovednej službe. Nech sú tieto detské hlásky vypočuté a vyslyšané!

PhDr. Slávka Barenčíková

garant DCHD

JEDNOTA V CHARITATÍVNEJ SLUŽBE

Farská charita v Čadci vznikla v roku 1995. Založili ju MUDr. Ľudmila Preťová a Helenka Dlabáčová. V srdci cítili túžbu pracovať ako dobrovoľníci tam, kde bola potreba. Neskôr pribudlo ďalších šesť dobrovoľníkov.

Pravidelným stretávaním a modlitbou sa začala charitná činnosť návštevou chorých, opustených, pomocou núdznym rodinám,

farskí dobrovoľníci založili aj farskú knižnicu, ktorá slúži pre veriacich doteraz. Pán požeňoval charitné dielo a v roku 2000 vzniklo Charitatívno-sociálne centrum, ktoré patrilo pod Diecéznu charitu Nitra a v roku 2006 vznikol Dom charity sv. Gianny, ktorý poskytuje ubytovanie pre ženy, nocľaháreň pre mužov a ženy a denné azylové centrum. Z niektorých dobrovoľníkov sa stali zamestnanci teraz už Diecéznej charity Žilina. V súčasnej dobe má naša farská charita päť aktívnych dobrovoľníkov. Na záver by sme chceli spomenúť spoločnú akciu farskej charity a Domu charity sv. Gianny pri odhaľovaní pamätnej tabule bl. Matky Terezy, ktorá založila pred 19 rokmi prvý rehoľný dom na Slovensku v Čadci. Je to dom, v ktorom pokračujeme v diele, ktoré tu zanechali Misionárky lásky v službe tým najchudobnejším z chudobných. Príprava na výrobu a odhalenie pamätnej tabule, zhotovenie panelu historických fotografií, nástenky, občerstvenie – to všetko bol jeden orchester pod taktovkou Najvyššieho. Každý mal svoju prácu. Boli to pre nás nezabudnuteľné okamihy a obklopovala nás sila spoločenstva. Prišlo osem kňazov, z ktorých dvaja boli priamo v kontakte s Matkou Terezou. Všetko bolo veľmi radostné a spontánne.

Povzbudzujeme všetkých, ktorí cítia potrebu pomáhať druhým, aby vstúpili do spoločenstva (napr. aj založením farskej charity v mieste svojho bydliska), lebo keď je človek sám, zhasína, ale v spoločenstve môže rásť, nikdy nie je sám. My sme toho svedkami.

Katarína Gregorová
FCH Čadca

KRÁTKÉ SPRÁVY Z DIECÉZNEJ CHARITY BANSKÁ BYSTRICA

Riaditeľ Diecéznej charity Banská Bystrica Mgr. MUDr. Štefan Paľúch v novom roku navštívil zariadenia, ktorých zriaďovateľom je DCH BB. Navštívil Dom matky Terezy, n.o., Dom sv. Alžbety, n.o., ale i zariadenia, ktoré sú stále jej súčasťou: Dom pre núdzných, Centrum Mária a Charitný dom Útočisko v Kremnici.

Pozdravil všetkých pracovníkov jednotlivých zariadení kde sa im poďakoval za prácu, ktorú vykonávajú a povzbudil ich, aby pri tak ťažkej práci boli silní a mali radosť z toho, že pomáhajú tým, ktorí to najviac potrebujú. Pozdravil klientov týchto zariadení, poprial im všetko dobré v novom roku, aby sa cítili príjemne a hlavne, aby cítili Božiu lásku, ktorá sa im dostáva cez zamestnancov charít. Zároveň pán riaditeľ posvätil priestory jednotlivých domov.

Tatiana Javorská
Sekretariát DCHBB

Dom pre núdzných i napriek ťažkej finančnej dobe naďalej pomáha bezdomov-

com a pokračuje vo svojej činnosti. Denne sa vydávajú polievky, ktoré v týchto chladných dňoch pomáhajú tým najbiednejším a najchudobnejším. Počet ľudí bez prístrešia, ktorí využívajú tieto služby stúpol najmä v týchto zimných mesiacoch.

Klientom je poskytované šatstvo, ktoré získavame darom. V týchto priestoroch sú vytvorené podmienky pre vykonanie osobnej hygieny, kde sa môžu klienti umyť alebo osprchovať.

Sociálne poradenstvo je zamerané na zistenie a charakter sociálnej núdze, zistenia príčin jej vzniku. V našom zariadení je najviac využívaná metóda sociálnej práce s jednotlivcom – prípadová, individuálna sociálna práca. Všeobecne môžeme zhodnotiť sociálnu prácu a jej dopad na klienta pozitívne. Nemôžeme pomôcť všetkým, ale poteší nás aj malý úspech.

Tento rok plánujeme výmenu starých okien za plastové, ktoré vylepšia celkový vzhľad, umožnia možnosť vetrania cez výklopný systém, ľahšie čistenie a v zimnom období úsporu tepelnej energie.

Ing. Ľubica Michalíková
Vedúca DPN

RESOCIALIZÁCIA A DOLIEČOVANIE ZÁVISLÝCH V DOMOVE NÁDEJE PREŠOV

Projekt s názvom „Resocializácia a doliečovanie závislých v Domove nádeje Prešov“, bol vypracovaný podľa Grantovej schémy zameranej na zlepšovanie a rozširovanie resocializačnej a rehabilitačnej starostlivosti o osoby závislé od psychoaktívnych látok.

Finančný príspevok EÚ v rámci Prechodného fondu 2006 predstavoval 50% z celkovej alokácie a príspevok zo zdrojov štátneho rozpočtu v rámci spoločného spolufinancovania predstavoval tiež 50% z celkovej alokácie.

Pri tvorbe projektu sme vychádzali z dopytu po sociálnej službe v resocializačnom stredisku Domov nádeje (RS DON) a nadviazali na úspešný projekt z roku 2007 *procesu liečby a doliečovania závislých, zintenzívnením spolupráce RS CKD a zdravotníckych inštitúcií*. V Prešovskom kraji sa nenachádza špecializované zdravotnícke zariadenie na liečbu drogových závislostí, preto je nevyhnutná spolupráca s liečebňami z iných regiónov Slovenska, kde sa liečia pacienti z Prešovského kraja.

Cieľovú skupinu projektu – abstínujúcich drogových závislých – charakterizuje vysoký stupeň sociálneho vylúčenia, nízka úroveň vzdelania, absencia pracovných skúseností a praktických zručností potrebných pre uplatnenie sa na trhu práce, ako aj špecifické osobnostné problémy pri integrácii do spoločnosti vyplývajúce zo závislosti. Motivácia k doliečovaniu, po ukončení liečby závislého človeka, je rozhodujúcim faktorom pre dĺžku abstinencie a zmenu od nekvality

ku kvalite života. Preto jednou z aktivít projektu boli prezentácie o možnostiach doliečovania po ukončení liečby (resocializácia, svojpomocné skupiny abstínujúcich závislých atď.). Tieto prezentácie sa realizovali v spolupráci OLÚP Predná Hora a CPLDZ Košice. Klienti RS DON hovorili pacientom liečební o vlastných skúsenostiach z doliečovania, čím získavali komunikačné zručnosti, lepšie pochopili pri konfrontácii s pacientmi zmenu svojho správania, názorov a postojov k problematike závislosti, v súvislosti s dĺžkou abstinencie.

Terapeutický proces si vyžaduje vysoké nasadenie terapeutického tímu. Proces vzdelávania je neodlučiteľný od profesionality terapeutického tímu v RS DON, v ktorom sme aj vďaka prideleným finančným prostriedkom mohli pokračovať. Supervízne skupiny terapeutov, viedol Doc. PhDr. Jozef Kredátus, PhD. a výcvik viedol MUDr. Jozef Benkovič pre terapeutov aj klientov z oblasti anti-stresového programu, zvládania cravingu (baživosti po návykovej látke), psycho-hygieny. Venovali sme sa aj nelátkovým závislostiam ako sú gambling, závislosť od počítačových hier, internetu, mobilných telefónov.

Špecifické ciele projektu boli:

- zvýšenie úrovne aktivít resocializačného strediska, vrátane pomoci pri sociálnej reintegrácii klientov RS DON,
- zvýšenie možnosti absolventov RS DON zamestnať sa, (prostredníctvom pracovnej terapie získavajú pracovné návyky a zručnosti pre uplatnenie na trhu práce)
- skvalitnenie pracovnej terapie a bezpečnosti pri práci, prostredníctvom personálneho zabezpečenia pracovnej terapie,
- zlepšenie technickej pripravenosti RS DON sa docielila rekonštrukciou niektorých priestorov strediska a nákupom nevyhnutného zariadenia,
- udržanie spolupráce zdravotníckych a sociálnych inštitúcií,
- zlepšenie verbálnej a neverbálnej komunikácie klientov RS DON,
- posilnenie systému odbornej podpory terapeutov RS DON, podporovanie tvorivosti, zvládanie krízových situácií cieľových skupín prostredníctvom supervízie a výcviku,
- zvýšenie informovanosti, motivácie a pozitívne ovplyvňovanie postojov pacientov vybraných liečební k doliečovaniu sa zabezpečilo prezentáciami.

Trvanie projektu bolo od 1. júla 2008 do 30. júna 2009. V tomto čase sa nám podarilo realizovať projekt v plnom rozsahu za čo ďakujem všetkým zúčastneným na aktivitách, hlavne terapeutom a klientom RS DON, redakcii mesačníka CESTA za nezištnú pomoc pri realizácii mimoriadneho vydania. Špeciálne poďakovanie patrí ergo-terapeutovi p. Kováčovi za odborné a dôsledné vedenie terapie pri rekonštrukčných prácach a pracovnej terapii.

(Ne-)funkčnosť nového sociálneho zákona

Už pri prijímaní nového zákona, no ešte viac po jeho uvedení do platnosti začiatkom tohto roka, sa zdvihla vlna nespokojnosti zo strany neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. K tejto skupine sa radí aj Slovenská katolícka charita, ktorá prostredníctvom zariadení diecéznych a arcidiecéznych charít pomáha ľuďom bez domova, ťažko zdravotne a pohybovo chorým starším ľuďom, osamelým matkám s deťmi, sociálne znevýhodneným občanom a mnohohodným rodinám, deťom v detských charitných domovoch a mladým ľuďom nájsť si prácu a začleniť sa do normálneho života, keď vyjdú z domova, atď. O tom, čo zaznamenala charita o novom sociálnom zákone v praxi, sa dočítate na nasledujúcich stranách.

SITUÁCIA V ILAVE

V zariadení Diecéznej charity pracujem od roku 1999. V roku 2001 sa po mnohých problémoch podarilo založiť Agentúru domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS) v našom meste Ilava. Keďže aj po vydaní licencie, vtedy ešte Ministerstvom zdravotníctva SR, nám nebolo možné začať s činnosťou pre odmietavý prístup tunajších lekárov, oslovili sme okresného štátneho lekára o opätovné prehodnotenie našej žiadosti. On na základe vydané licencie rozhodol, že môžeme pôsobiť nielen v regióne Ilava, ale aj v celom našom okrese, tak sme začali pracovať. Od poisťovne sme dostali veľmi malý finančný limit, takže sme mali „úplne zviazané ruky“.

V našom meste pôsobí ešte jedna ADOS a samozrejme majú viac výkonov, väčší limit a dokonca aj zmluvy s viacerými poisťovňami. Na otázku prečo je to tak je ťažké odpovedať, aj keď by mal byť pacient rovnaký pre každého poskytovateľa ošetrovateľskej starostlivosti. Každoročne pribúda starších ľudí a aj takých, ktorí ešte nie sú seniori, no potrebujú našu starostlivosť. Myslí si, že by to malo byť tak, že kompetentné orgány nám pôjdu v ústrety a nebudú nás obmedzovať v našej činnosti. Najsmutnejšie na tom je, že aj keď si veľakrát pacienti želajú našu ADOS, my nemôžeme nič spraviť, pretože nemáme zmluvu s tým lekárom, ku ktorému patrí dotýčny pacient. Starí ľudia len veľmi ťažko menia svojho ošetrojúceho lekára a adaptujú sa na iného. Taktiež chcem pripomenúť, že na jednej strane apelujú zdravotné poisťovne na šetrenie lôžok v nemocnici, o ekonomickej kríze, o pohodlnom ošetrovaní v domácom prostredí, lenže na druhej strane nám neumožnia pracovať bez obmedzenia limitu, takže niektoré mesiace prekročíme stanovený limit aj o 100%.

Dúfam že som Vám týmto trochu priblížila problematiku našej práce, s ktorou sa dennodenne boríme a dúfam, že sa to niekedy zmení.

Mgr. Anna Štúriková
vedúca ADOS Ilava

PROBLÉMY V APLIKÁCII ZÁKONA O POSKYTOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Vážení čitatelia, obraciam sa na Vás s prosbou o podporu a pomoc.

Som diecéznym riaditeľom Spišskej katolíckej charity a v sociálnej oblasti pracujem od roku 1992, kedy som prišiel do Inštitútu Krista Veľknaza v Žakovciach. Poskytovanie sociálnych služieb charitami a ďalších charitatívnymi organizáciami ohrozuje zákon č. 448/2008 o sociálnych službách.

Polročná prax s jeho aplikáciou ukazuje, že ak nedôjde čo najskôr k jeho zmene, bude to znamenať postupný zánik poskytovania sociálnych služieb charitami a monopol poskytovania sociálnych služieb štátom, resp. verejnou správou (obce a VÚC). Samozrejme charita poskytuje pomoc v rámci farských charít aj zadarmo bez veľkých príspevkov z verejných zdrojov. Žiaľ, čo sa týka poskytovania profesionálnych sociálnych služieb v zariadeniach, ale aj priamo v teréne, bez verejných zdrojov to nie je možné a hradiť sociálnu službu len zo zberok a zo zdrojov Cirkvi by nebolo ani spravodlivé. Každý pracujúci občan v produktívnom veku odvádza nemalé odvody a dane solidárne pre tých, ktorí to potrebujú. Prečo keď potrebuje pomoc on, by si to mal zaplatiť sám alebo by to mala hradiť cirkev, ak on chce ísť do charitného zariadenia, ale jeho samospráva nemá pre to pochopenie?

Vidím tri také základné problémy v aplikácii tohto zákona:

1. Zákon neumožňuje občanovi slobodný výber poskytovateľa sociálnej služby! O umiestnení občana v zariadení sociálnych služieb rozhodujú úradníci. Napríklad, rehoľná sestra sa môže ocitnúť v hociaktorom verejnom zariadení sociálnych služieb a naopak, do cirkevných zariadení

(napríklad kňazské domovy a kláštory) môžu poslať násilníkov, bezdomovcov, alkoholikov... Ak cirkevná organizácia odmietne prijať takéhoto občana, hrozí jej pokuta do výšky dvetisíc eur.

2. Zákon zavádza nerovnaké postavenie verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, medzi ktorých patria aj charity, sú diskriminovaní v celej filozofii zákona o sociálnych službách.

3. Aplikácia zákona o sociálnych službách je finančne neudržateľná pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Nevyfinancovanie sociálnych služieb, predovšetkým zo strany malých obcí, môže znamenať vážne ohrozenie finančnej stability poskytovateľov sociálnych služieb. Aplikácia mnohých paragrafov sa v praxi ukazuje ako nevykonateľná a zmačotná.

Tento zákon je v rozpore so sociálnou náukou cirkvi, najmä s princípom solidarity, s princípom subsidiarity a s princípom spoločného dobra. Podľa môjho názoru je aj v rozpore s antidiskriminačným zákonom a s Európskou sociálnou chartou.

Na problém tohto zákona poukázali aj naši biskupi a Konferencia biskupov Slovenska (KBS) na svojom plenárnom zasadnutí v dňoch od 15. do 16. júna 2009 na Donovaloch a taktiež na stretnutí s pánom premiérom Ficcom. Dopady zákona sa snaží riešiť aj Sociálna subkomisia pri KBS. 14. júla 2009 sa v priestoroch Ministerstva práce,

sociálnych vecí a rodiny uskutočnilo stretnutie členov Sociálnej subkomisie, na čele s jej predsedom, biskupom Mons. Petrom Rusnákom s pani ministerkou Tomanovou. Pani ministerka počas stretnutia vyjadrila ochotu spolupracovať so Sociálnou subkomisiou KBS a ponúkla zaradiť jej člena do priprav novely zákona č. 448/2008 o sociálnych službách, ktorý bude pôsobiť ako konzultant. Zástupcovia Sociálnej subkomisie tiež upozornili pani ministerku na nedostatočnú pripravenosť niektorých samospráv na aplikáciu zákona č. 448/2008 o sociálnych službách v praxi, čo má za následok zaradzovanie občanov do poradovníkov, aj keď sú napríklad v charitách voľné miesta. Takéto voľné miesta v zariadeniach majú nepriaznivé dopady na finančnú stránku charity.

Rád by som upozornil, že charity potrebujú nielen finančnú pomoc, ale v prvom rade morálnu a duchovnú. Milodary, ktoré dostávame od dobrodincov väčšinou používame na ďalší rozvoj služieb a udržiavanie budov, kde poskytujeme najmä sociálne služby. Ak nás v tejto dobe nepodporíte, môže sa stať, že o dva – tri roky už nebudeme schopní fungovať. Nemalo by to byť len o financiách, ktoré nám samozrejme pomôžu, ale najmä o spoločenskom tlaku na kompetentných, aby sa tento zákon zmenil. Pre fungovanie charít je dôležité, aby občania mali záujem o zmenu, ktorá by bola v prospech starostlivosti o tých, ktorí tieto služby dnes využívajú či v budúcnosti budú potrebovať. Verím, že aj tento článok poslúži na podnietenie diskusie o probléme Sociálneho zákona nielen na úrovni politickej, ale predovšetkým v radoch dotknutých občanov a spoločným snažením dosiahneme akceptovateľný zákon pre všetkých.

Pavol Vilček

Diecézny riaditeľ Spišskej katolíckej charity

KRÍZA ZHORŠUJE SITUÁCIU ĽUDÍ ODKÁZANÝCH NA CHARITU

Slovenská katolícka charita (SKCH), rovnako ako aj iné neziskové organizácie, žije v krízovom režime už niekoľko rokov, pre-

tože prostredie, v ktorom musia vykonávať svoju službu, im nie je priaznivo naklonené. Doteraz bola SKCH najväčším neverejným poskytovateľom sociálnych služieb. Táto skutočnosť už o pár rokov nemusí byť pravdou. Obce a mestá znižujú príspevky na poskytovanie sociálnych služieb ako je opatrovanie starších, domovy pre seniorov, útulky a ďalšie služby. Situáciu zhoršuje aj nový Zákon o sociálnych službách, ktorý výrazne znevýhodňuje občana, ktorý je odkázaný na sociálne služby a zväzuje ruky charity a neverejným poskytovateľom celkovo. Kríza postupne zhoršuje sociálnu situáciu ľudí, ktorí sú odkázaní na služby charity. Viaceré mestá a obce už zrušili, alebo avizujú zníženie príspevkov na opatrovateľskú starostlivosť pre starších ľudí, na zariadenia pre ľudí bez prístrešia ako útulky a nocľahárne a ďalšie sociálne služby. Mestá, obce aj vyššie územné celky často odôvodňujú zrušenie či zníženie príspevkov hospodárskou a finančnou krízou. Výsledkom sú stovky starších ľudí v obciach, ktorí nemajú opatrovateľskú starostlivosť a ostali odkázaní sami na seba. Opatrovateľku si totiž nemôžu dovoliť zaplatiť z nízkych dôchodkov bez finančnej podpory samosprávy. Na tieto skutočnosti upozorňuje Radovan Gumulák, generálny sekretár SKCH.

Podľa vyjadrenia R. Gumuláka situáciu zhoršuje aj nový Zákon o sociálnej pomoci, ktorý spôsobil, že charita sa už nemôže rozhodnúť pomáhať komukoľvek kto potrebuje sociálnu službu. O tom, do ktorého domova dôchodcov alebo sociálnych služieb pôjdete už podľa zákona rozhoduje úradník a nie občan. Úradník musí podľa zákona uprednostniť štátne zariadenie. Vy môžete, alebo nemusíte súhlasiť. Ak nesúhlasíte, riskujete, že si budete musieť takúto sociálnu službu platiť sám. „Výsledok zákona je taký, že ľudia musia čakať v poradovníkoch na umiestnenie do verejných teda štátnych zariadení sociálnych služieb, kým niektoré charitné domovy dôchodcov, alebo sociálnych služieb majú voľné miesta,“ pripomína Gumulák. Vyzerá to tak, že v tomto štáte si občania môžu vybrať školu, lekára, ale nemôžu si slobodne vybrať poskytovateľa sociálnych služieb. Charitné zariadenia zatiaľ bojujú o prežitie. Hospice SKCH, ktoré sa starajú o nevyliciteľne chorých pacientov, sú dlhodobo v strate pre nízke platby zo zdravotných poisťovní. Charita sa spolu s inými, týmto zákonom dotknutými neziskovými organizáciami, už od začiatku roka snaží vyslať varovné signály, zatiaľ však bez odozvy na riešenie.

„SKCH poskytuje pomoc všetkým občanom Slovenskej republiky bez ohľadu na národnosť, rasu, náboženstvo či politické zmýšľanie. Mala by mať preto rovnoprávne postavenie s verejnými, teda štátnymi, poskytovateľmi sociálnych služieb aj v oblasti financovania. Ľudia, o ktorých sa charita

stará, sú tiež občania, ktorí platia dane, z ktorých sa financuje poskytovanie sociálnych služieb pre všetkých odkázaných,“ zdôraznil Gumulák. Podľa neho by riešením bolo vytvoriť vhodné legislatívne podmienky, ktoré by zrovnoprávnili verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. „Ak bude súčasný stav pokračovať bez zásadných zmien, bude charita o niekoľko rokov naozaj už iba zberňou obnoseného šatstva,“ hovorí Gumulák.

NESOCIÁLNY ZÁKON O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Arcidiecézna charita Košice poskytuje sociálne služby na území dvoch samosprávnych krajov. Vyššie uvedený zákon nadobudol účinnosť dňa 1. januára 2009. Za prvý polrok 2009 sme museli riešiť množstvo metodických, administratívnych, ekonomických, personálnych a právnych problémov súvisiacich s účinnosťou nového zákona.

Naše najväčšie obavy plynú z financovania sociálnych služieb podľa nového zákona. Za prvý polrok roku 2008 sme v štyroch domovoch sociálnych služieb a domovoch pre seniorov (domov dôchodcov) prijali viac ako 30 nových klientov. V súčasnosti, napriek tomu, že nám klienti zomierajú, sme za prvý polrok roku 2009 neprijali ani jedného klienta, ktorého by nám poslala nejaká obec alebo vyšší územný celok. Po mnohých rokovaníach sa nám podarilo uzavrieť zmluvu s Mestom Košice na druhý polrok 2009, ale iba na päť klientov, vzhľadom k deklarovaným obmedzeným finančným možnostiam Mesta Košice. Klientov, ktorí k nám prídu, posielame podľa ustanovení nového zákona na obce alebo VÚC, ktoré majú posúdiť stupeň odkázanosti na sociálnu službu, ale späť k nám do našich zariadení soc. služieb sa nevracajú. Uvoľnené miesta po zomrelých klientoch v našich zariadeniach potom zostávajú prázdne. Od klientov, ktorí nám prišli oznámiť ako dopadli po posúdení na príslušnej obci vieme, že malý počet z nich je umiestnený v zariadeniach sociálnych služieb verejných poskytovateľov a ostatným sa neponúka možnosť byť umiestnený u neverejného poskytovateľa sociálnych služieb (kam patria aj charity), ale sa im ponúka zaradenie do obecného „poradovníka“ a tým príslušná obec považuje ustanovenie zákona o poskytnutí sociálnej služby za splnené. Málokto vie, že ak ho obec nemôže umiestniť vo svojom zariadení sociálnych služieb, má právo sa

domáhať umiestnenia podľa svojej vôle, t. j. slobodne si vybrať poskytovateľa sociálnej služby. Obec, ak nemá voľnú kapacitu, môže evidovať občana v poradovníku alebo poslať ho k iným poskytovateľom sociálnych služieb, ale občan s tým musí súhlasiť. Ak po neumiestnení z dôvodu, že obec nemá voľné miesto, občan nesúhlasí so zaradením do poradovníka, ale domáha sa umiestnenia podľa svojho výberu tam, kde je voľné miesto, obec je povinná ho umiestniť ak spĺňa kritéria odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a má o tom rozhodnutie príslušnej obce alebo VÚC. Obce a mestá, ktoré sme požiadali o informáciu, nám deklarovali väčšinou ten istý problém - nedostatok finančných prostriedkov na aplikáciu nového zákona v praxi. Vysvetľujeme si to tak, že zákon ukladá obciam povinnosti bez zabezpečenia financií pre tieto povinnosti. Ale prečo je to tak? Bolo potrebné tak narychlo prijímať zákon v takejto podobe? Koho to najviac zasiahne? Občana - odkázaného na soc. službu, jeho rodinu a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Bude pripravovaná novelizácia riešiť zásadné nedostatky Zákona o sociálnych službách ak financie chýbajú v každom vládnom rezorte? „Máme vážne obavy, ako sa pri takomto vývoji bude riešiť financovanie zariadení sociálnych služieb a ako dlho klienti odkázaní na sociálne služby budú musieť čakať na rozhodnutie o umiestnení alebo poskytnutí sociálnej služby prostredníctvom zariadení, ktoré majú voľné kapacity. Prechodné ustanovenia posunuli záväznosť lehôt pre umiestnenie až na rok 2013. Alebo budeme radšej vynakladať nemalé finančné prostriedky na stavbu nových zariadení sociálnych služieb a nevyužijeme radšej tie, ktoré sú k dispozícii už teraz?“ vyhlásil Cyril Korpesio, riaditeľ Arcidiecéznej charity v Košiciach.

*Ing. Cyril Korpesio
riaditeľ ADCH Košice*

Karmelitáni Charite

So štipkou hyperbolického nadsadenia môžeme povedať, že partnerská spolupráca medzi Karmelitánskym nakladateľstvom a Spišskou katolíckou charitou je od nepamäti. Ako je to možné? Ako to, že ste o tom nevedeli? Áno, mnohé skutočnosti vyrastajú v skrytosti. Pán Boh koná, len my to však niekedy navonok nepoznáваме. Vari mi pre túto chvíľku odpustite, keď budem trochu osobný a zjavím niečo z môjho života.

Na jeseň 1974 som narukoval na dvojročnú základnú vojenskú službu do Kroměříže. Keďže na Vianoce ako „holub“ som nemal nárok ísť na „opušták“, mohol som ísť len na „vychádzku“. A tak na „vychádzke“, konkrétne po bohoslužbe v Kostole sv. Mořice, som sa zoznámil s jedným vojačikom zo Slovenska. Vyzeral veľmi zbožne a už po chvíľke sem pochopil prečo. Bol na vojne už po 4. roku teologických štúdií. Týmto vojakom - bohoslovcom - bol Štefan Boržík, súčasný duchovný správca diecéznej Charity v Spišskej diecéze.

Vtedy sme sa často nevideli, lebo po pol roku som bol poslaný na „bigošku“ poddôstojnícku školu do Uherského Hradišťa a po návrate to mal už Štefan „za pár“. V tých niekoľkých osobných stretnutiach som bol ním hlboko vnútorne ľudsky zasiahnutý a začal som sa modliť podľa jeho rád o dar živej viery a milosti kňazského povolania. Ešte vo vojenskom mundúre, počas nárokovej dovolenky, som sa v roku 1976 zúčastnil kňazskej vysviacky otca Štefana v Dóme Sv. Martina v Bratislave. Neskôr ako bohoslovec som ho v roku 1978 navštívil v Spišskej Novej Vsi, kde pôsobil ako kaplán.

Neskôr ma Štefan ako mladého kňaza navštívil na mojom kňazskom pôsobisku v pohraničí na západe Čiech. Rušné roky v novej slobode nás každého tak zamestnali, že sme si len telefonovali či príležitostne písali. V roku 1994 ma navštívil aj diecézny riaditeľ Charity na Spiši so skromnou predstavou partnerstva. Poznajte to. Niet času...

Až v júni tohto roku som sa rozhodol osobne navštíviť starého priateľa a on mi ukázal čo to z viacerých projektov diecéznej charity, ktorá pôsobí na Orave, Liptove a Spiši. Videl som projekty pre deti v Spišskej Novej Vsi, seniorov kňazov i laikov v Spišskom Podhradí, „domovákov“ (chlapcov z detských domovov) bez domova v Spišských Vlachoch, postihnutých dospelých v Jánovciach a Hospic Sv. Alžbety v Ľubici. Bol som hlboko zasiahnutý a nadšený profesionalitou a veľkorysťou služby, najmä však kresťanskou milosrdnou aktívnou láskou, ktorú tam Spišská katolícka charita organizuje. Žiaľ, počul som aj o pravých

problémoch postoja štátu k charite, ktoré nepočujete z médií, ani od politikov... Vnímal som diskrimináciu cirkevných organizácií, hlavne z hľadiska financovania a stále ich nerovnoprávneho postavenia k verejným či štátnym službám. Počul som aj o apatii, sklamaníach a rôznych necitlivostiach, ktoré si my, katolíci, často nesieme pod rôznymi obalmi. Na svojich ramenách, ba až v srdci som cítil výkrik po láske tých, ktorých nepoznám a sú v rôznych ľudských biedach žitia. Cítil som to o to viac ako výčitku cirkevnej hierarchie i nám kňazom. Viem, mnohé nezmôžeme. To všetko ma však pretkalo nádejou, ktorú vskutku prislúbil Pán.

... a slovo dalo slovo. Začali sme uvažovať o drobnej, malinkej spolupráci. Tak som už pri nasledujúcej ceste na Slovensko s vedením diecéznej Charity dojednal vzájomnú podporu. V čom spočíva? Z výťažku predaja knižnej a inej produkcie Karmelitánskeho nakladateľstva na Slovensku, ktorú od septembra 2009 systémovo rozvíjame, poskytneme projektom Spišskej katolíckej charity 5% ceny z realizovaných objednávok. Prvý rok v partnerstve sme sa rozhodli takto finančne podporiť aktivitu Domu Charitas Sv. Jozefa, kde sú kresťanský sprevádzané tam žijúce deti s mentálnymi a kombinovanými postihmi a kde prichádzajú aj matky s deťmi v krízovej situácii, zvlášť tehotné ženy v núdzi.

Ako budeme vedieť, že kúpou knižného titulu KNA ste sa rozhodli podporiť človeka v núdzi?

Objednávací lístok, ktorý je súčasťou knižného katalógu „Dobrá kniha pre Teba“ a šíri sa prostredníctvom Charity je označený heslom CARITAS. Taktiež v tomto čísle časopisu nájdete na s. 9, našu knižnú ponuku. Výberom z tejto ponuky a poslaním objednávky na adresu Karmelitánske nakladateľstvo, Pekná cesta 15, 831 52 Bratislava, alebo mailom na podporíte spomínaný projekt. Vašu objednávku nezabudnite, prosím, označiť heslom CARITAS.

Dúfam, že aj na Slovensku dokážeme, že je možné nájsť spoločnú reč a spolupracovať na dobrom diele i medzi nami kresťanmi. Napokon, v Českej republike KNA spolupracuje s Charitou ČR už niekoľko rokov. Kto sa chce presvedčiť, môže si objednať na alebo na: Karmelitánsky kalendár, ktorý už niekoľko rokov realizujeme s Charitou ČR. Karmelitánsky kalendár na rok 2010 je už taktiež k dispozícii. Veľmi vrúcne Vás k tomu dobrému, drahý, pozývam a veľmi pekne ďakujem.

*P. Jan Fatka, O. Carm.
riaditeľ KNA*

Veľkodušnosť aj kus násilia

O Adopcii na diaľku som už písala v predošlých číslach časopisu, no nedalo mi nevrátiť sa k tejto téme, keďže v auguste na charitu zavítala sestra Elen spolu s Luciou, dobrovoľníčkou a adoptívnou mamou zároveň. Niekoľko dojmov a postrehov z ich Albánskej misie vám prinášam v nasledujúcom rozhovore.

Boli ste jeho súčasťou od začiatku jeho fungovania alebo až neskôr?

Elen: S týmto projektom som sa stretla vďaka sestre saleziánke Magde Cerovskej, pôsojacej v Albánsku už 17 rokov, a vďaka Márii Takáčovej (koordinátorky projektu z charity). Počas mojich dvoch letných skúseností (júl 2008 a júl 2009) som sa spoznala s deťmi, ktoré podporujú slovenské rodiny a dobrodinci v osade Tale (dedina pri mori vzdialená od hlavného mesta Tirana asi 50 km). Stretnutie s nimi, s ich rodičmi, možnosť spoznať ich situáciu v bývaní, v štúdiu a vidieť podmienky, v ktorých žijú, ma presvedčili o správnosti tohto projektu. Je obdivuhodné, že sa na Slovensku nájdu podporovatelia, ktorí týmto deťom môžu pomôcť inak prežiť ich detstvo. Mnohým naozaj chýbajú základné prostriedky pre život, pre štúdium a pre uplatnenie sa v živote.

Lucia: Ja som sa dozvedela o adopcii na diaľku cez SKCH v lete 2007 počas môjho prvého dobrovoľníckeho pobytu v Albánsku, kde som osobne spoznala sr. Magdu Cerovskú, ktorá je za tieto adopcie zodpovedná na „druhej“ strane a samozrejme som spoznala tiež deti a mladých, ktorým sa týmto spôsobom pomáha dosiahnuť vzdelanie. Vzhľadom na to, že som videla, že tento projekt naozaj funguje a pomáha, som sa rozhodla, že sa do neho zapojím a že sa do môjho životného projektu naozaj hodí.

Čomu si sa venovala predtým?

Elen: V tomto roku som pracovala v mládežníckej organizácii Laura, združenie mladých. Koordinovala som projekt prípravy misijných dobrovoľníkov Videsu – mla-

dých ľudí, ktorí chcú nezištne ponúknuť svoj čas, sily a schopnosti vo výchovných aktivitách pre deti zo sociálne slabších prostredí na Slovensku, Ukrajine a v Albánsku.

Albánsko nie je práve vyhľadávaná turistická destinácia. Čo vás do nej priviedlo alebo aká bola vaša cesta tam?

Elen: Moja cesta sem nemala motívy turizmu, ale naskytla sa mi príležitosť prísť sem s „videsákmi“ a spolupracovať so sestrami saleziánkami na realizácii táborov pre deti. Počas roka sme sa spoločne s dobrovoľníkmi pripravovali (snaha učiť sa jazyk, spoznať históriu, kultúru tejto krajiny, spolužitie troch náboženstiev prítomných v krajine...) Po návrate môžem povedať, že sme sa vrátili bohatší (o širší horizont) a mnohému sme sa od nich naučili.

Lucia: Mám veľmi rada netradičné destinácie, negýčové a nové veci vôbec, a to sa vo mne nezaprelo ani pri rozhodovaní o dobrovoľníctve. V rámci medzinárodnej dobrovoľníckej organizácie Vides, ktoré na Slovensku vedú sestry saleziánky, som bola raz na Ukrajine a dva razy v Albánsku.

Prečo by sme mali navštíviť Albánsko?

Lucia: Albánsko ponúka veľa. Pokiaľ tam človek chce ísť ako turista, sú tam nádherné (aj keď na mnohých miestach aj nebezpeč-

né) hory, no a celú západnú hranicu tvorí more, čiže turistický potenciál je naozaj veľký. Severná časť krajiny je chudobnejšia, ale na juhu už sú vybudované aj hotely a more je tu čistejšie ako na severe. Keď porovnám Albánsko pred dvoma rokmi a teraz, najväčší rozdiel vidím práve v rozvoji – hlavne infraštruktúry, veľa a rýchlo sa vybudovalo, deti chodia „lepšie“ oblečení. Zdá sa mi, že ľudia sa zatiaľ až tak nezmenili, stále sú veľkí vlastenci, sú mimoriadne temperamentní (v dobrom aj zlom zmysle slova) a ak si vás obľúbia, naozaj to pocítite. Avšak treba sa mať na pozore a poriadne si strážiť svoje veci a tiež sa hodí vedieť, že (zrejme najmä kvôli tomu, že Albánsko je prevažne moslimská krajina) žena je vo všeobecnosti považovaná za menejcennú v porovnaní s mužom. Pokiaľ chce človek turistiku spojiť s niečím navyše, dobrovoľníctvo je dobrá príležitosť. Okrem spomenutých vecí sa dostane aj za hranice toho, čo vidia „bežní“ turisti. Uvidí kus naozajstnej chudoby (hmotnej aj duchovnej), zažije naozajstných „obyčajných“ (ale o to zaujímavejších a obohacujúcejších) ľudí, nie len usmiatú tvár v hoteloch či reštauráciách a tiež je to dobrá príležitosť podeliť sa s niečím zo seba samého a obetovať kus času pre dobrú vec. My konkrétne sme sa venovali deťom a mladým v prímorskej osade Bregdeti. Pripravovali sme pre nich tábor a tiež sme sa na ňom zúčastnili ako animátori, takže sme mali príležitosť sa im priblížiť a vidieť, čo všetko v nich je a to všetko je poriadne pest-

ré J. Vedia byť veľmi vďačné za to, že sa im niekto venuje, ale tiež je pre nich ťažké vážiť si veci, ktoré dostanú a tak ich napríklad rýchlo dokážu zničiť... patrí to zrejme k ich temperamentu...

Elen: Naším dobrovoľníkom alebo mladým ľuďom by som odporučila navštíviť Albánsko: aby na vlastné oči videli, že nemať veľa a nežiť v prepychu neznamená nebyť spokojný a šťastný. V konfrontácii s ich chudobou si viem viac oceniť možnosti a vymoženosti, ktoré na Slovensku máme. Dodržiavanie a rešpektovanie ľudských práv nie je vec automatická a samozrejmá.

Vieš, čo konkrétne by si chcela albánskym deťom odovzdať?

Elen: Určite ich nechcem „obracat' na katolícku vieru“ (Väčšina Albáncov sú moslimovia). Tiež si myslím, že dávať im len materiálne veci nie je správne, lebo oni si zvyknú na pozíciu príjemcu a budú očakávať odo mňa pozíciu darcu. Nenaucia sa získať materiálne hodnoty vlastným úsilím. Chcem spolu s nimi prejsť kúsok ich života a naučiť sa „chodiť v ich mokasinách“.

Aký máš dojem z ľudí, detí?

Elen: Sú srdeční a veľkodušní, vedia sa podeliť, aj keď sami neoplývajú materiálnym bohatstvom. Sú hrdí na svoj národ, vlast' (všade vidno vlajky, zástavy; pri zvukoch albánskych skladieb sa hneď berú do tancu). Sú silno emotívni vo všetkom, čo robia: či sa modlia, tešia, plačú, alebo sa bijú. Deti chcú všetko vyskúšať, sú otvorené novým veciam. Chcú sa učiť jazyky, športovať a podobne, často si však myslia, že to bude hneď a bez námahy. Sú hravé a životaschopné; (niekedy príliš pribojné) nie sú náročné a priberčivé v hrách, aj jednodu-

ché veci si vedia vážiť a sú spokojné s ponúknutým programom. Sú zvyknuté na prácu – doma pomáhajú v práci na poli, v záhrade, okolo dobytká... niektorí sú pastieri a na tábor nemohli prísť, práve kvôli starostlivosti o ovce alebo kravy.

Lucia: Temperament spomenula Elen, ja ju iba trochu doplním. Rodiny, ktoré sme stretli nemajú veľa, ale aj s tým sa radi podelia. Sú vďační za pomoc a za to, že ich deti môžu študovať. Jeden z najväčších problémov je, že rodiny sú často neúplné (mnohí otcovia pracujú v zahraničí, aby užili svoje rodiny) a pre matky je ťažké vychovávať deti bez otca. Aj preto sú mnohé deti (najmä chlapci) neposlušné a nerešpektujú nikoho. Ani kriminalita nie je nič výnimočné. Skrátka ako všade – sú ľudia, s ktorými sa vám spolupracuje bez problémov a tiež takí, ktorí vám dajú zabráť. Veľa závisí od toho, ako sa človeku podarí vysporiadať s rozdielmi a ako sa k veciam, ľuďom a situáciám postaví.

Kto všetko sa podieľa na práci v Albánsku?

V živote FMA – sestier saleziánok – silné miesto zaujímajú animátori, dobrovoľníci, rodičia... bez ich pomoci by sme v lokalite, kde bývam dokázali oveľa menej urobiť. Spolupracujeme na príprave a realizácii voľnočasových aktivít pre deti počas roku.

Aké potreby pozoruješ v tvojom okolí?

V Šamoríne: mladá generácia je naša budúcnosť, ak ona bude zdravá, tým myslím uznávať pravé hodnoty, aj rodiny v nasledujúcich rokoch budú zdravé. V Tale vnímam existenčné otázky.

Ďakujem vám oboj za rozhovor. at

Ivetka a hora (DVD)
Litmanová či iné mariánske zjavenia vyvolávajú rôzne reakcie. Pochybovačské, nedôveryčivé, ale aj priťahujú zástupy pútnikov, jedných úprimne hľadajúcich, iných hľadajúcich senzáciu. Dokumenty a výpovede o nich bývajú často nasladlé, častejšie kritické i výsmešné. Film Ivetka a hora je iný. Je úprimným svedectvom dievčaťa, ktorému sa zatrasol jeho detský svet a ocitol sa pred Bohom usamiotené.

V spätnom zrkadle
Max Kašpar, Jindřich Štreit
Premonštrátsky diakon a psychiater Max Kašpar, tentokrát v tandeme so známym českým fotografom Jindřichom Štreitom. V pohľade späť nespomína na staré a záľľé, ale v spätnom zrkadle svojich lekárskech a duchovných skúseností ponúka čitateľom pohľad do oboch spomínaných svetov.

365 dní s pátrom Piom
Gianluigi Pasquale
Prostredníctvom výberu z listov otca Pia sa aj my môžeme stať jeho duchovnými deťmi, tak ako nimi boli tí, ktorým boli pôvodne určené. Je to pozvanie k bohatu preštruktúrovanému stolu múdrosti zhora, ktorá je aktuálna a živá aj po desaťročiach, pretože sa dotýka najpodstatnejších vecí.

Adventné a vianočné zamyslenia
William Judák
Nitránsky sídelný biskup sa nám prihovára v čase, ktorý je určený na spomalenie nášho životného tempa a prípravu na príchod Božieho syna. Úvahy prístupné každému, nezafaržené akademickou teológiou, jednoduché a pevné vo svojej pravde.

Svätá zem Molokai
Peter Žaloudek
Jedinečné dielo slovenského autora mapujúce život a pôsobenie P. Damiána de Veuster – „otca malomocných“. Úctyhodný zozbieraný materiál získaný počas ôsmich pobytov autora na ostrove Molokai robí toto dielo jedinečným. Množstvo fotografií ho robí medzi najlepšie zdokumentované diela o P. Damiánovi. O jeho preklad prejavili záujem aj v rodnej krajine P. Damiána - Belgicku. 11. októbra bude P. Damián svätorečený.

Ivetka a hora
Cena: € 6,5
Cena rozšírenej verzie o bonusy: € 10,5

V spätnom zrkadle
Viaz., 72 str.
slovensky
€ 6,80

365 dní s pátrom Piom
Viaz., 405 str.
slovensky
€ 12,50

Adventné a vianočné zamyslenia
Bmž., 112 str.
slovensky
€ 2,99

Svätá zem Molokai
Viaz., 660 str.
slovensky
€ 23,10

OBJEDNÁVKY:

Karmelitánske nakladateľstvo
 02 - 44884061
 Pekná cesta 15,
 831 52 Bratislava.
 zarietky.kna.sk

Kompletná ponuka na www.ikarmel.sk

Výstava „Príbeh Afriky“ zavítala aj na Oravu

Slovenská katolícka charita zapožičala farnosti Bobrov výstavné panely s fotografiami (pozn.: boli už vystavované počas výstavy „Príbeh Afriky“ v siedmich slovenských mestách) k spestreniu púte, ktorá sa konala pri príležitosti sviatku Nanebovzatia Panny Márie. Bobrovskú púť, ktorá sa uskutočnila v dňoch od 14. do 16. augusta 2009 v obci Bobrov, navštívilo približne 10-tisíc ľudí z blízkeho i ďalekého okolia, mladých, starších, rodiny s deťmi.

Organizátori púte pripravili pre všetkých návštevníkov pestrý program, ktorý sprevádzal duchovné obnovovanie veriacich. Celý program začal už v piatok podvečer sv. omšou. Nasledovalo vystúpenie hudobnej skupiny Križiari a Boží šramot. Postupne sa návštevníci trochu stíšili a ostatný priestor bol venovaný dobrovoľnej celovečernej adorácii.

Sobotný program sa niesol v znamení pamiatky pohrebu Panny Márie (krátkej púte a križovej cesty na Kalváriu). Križová cesta a po nej svätá omša, počas ktorej bol symbolický obrad pohrebu Panny Márie, bol stredobodom pozornosti všetkých pútnikov. Vo večerných hodinách sa konala v Božom chráme diskusia, na ktorej sa zúčastnili hostia: Otec biskup Štefan Sečka, Marián Čaučík zo združenia Dobrá novina a Radovan Gumulák zo SKCH. Debatovalo sa na tému Afriky, ktorou sme sa pokúsili priblí-

žiť rozvojovú problematiku tejto krajiny, čo robí v tejto súvislosti cirkev, čo môže urobiť jednotlivec. Na diskusiu nadväzoval koncert Kataríny Koščovej, ktorá svojou jemnou hudbou pomohla mnohým pútnikom ešte viac upokojiť ich unáhlené duše. Polnočná križová cesta na kalváriu bola vyvrcholením a zakončením tohto dňa. Veľmi príjemným prekvapením bolo divadelné predstavenie o svätom Gorazdovi, ktoré zahrali herci z Divadla pod kostolom z Bratislavy na vrchu kalvárie po križovej ceste. V nedeľu dopoludnia sme mali možnosť spoločne sláviť sv. omšu, ktorú celebroval bis-kup Mons. Štefan Sečka. Program púte zakončilo divadelné predstavenie Commedia dell'Arte v podaní hercov z Divadla pod kostolom z Bratislavského Ružinova.

Pre viac informácií ako aj fotografií z púte, navštívte stránku www.farabobrov.sk/2009.
Andrej Namislovský a Andrea Topolšká

Upozorňujeme na zmenu čísla účtu

Sekretariát Slovenskej katolíckej charity (SKCH) oznamuje svojim podporovateľom, že z dôvodu zlúčenia bánk Istrobanka a ČSOB prišlo k zmene čísla účtu „Človek v ohrození“, ktorý je určený na pomoc ľuďom postihnutým katastrofami či obeť nepokojov doma i v zahraničí. Nové číslo účtu platí od 1. júla 2009 a je nasledovné: 4008058424/7500 v ČSOB. Názov účtu „Slovenská katolícka charita“ ostáva naďalej nezmenený. Ďakujeme za pochopenie a tešíme sa za zachovanie vašej priazne.

Starostlivosť o chorých v domácnosti

Praktické rady, ako uľahčiť každodenný život chorému v rodine

Publikácia skúsených odborníkov I. Barde-novej, Dr. A. Vogela, Dr. G. Wodraschku, dáva praktické rady ako opatrovať chorého v domácom prostredí. Kniha je rozdelená do dvanástich kapitol, ktoré didakticky prístupným spôsobom a názornými ilustráciami odpovedajú na principiálne otázky starostlivosti o chorého v domácnosti.

Začína úpravou prostredia chorého, jeho lôžka a pomôcok cez pozorovanie chorého, vysvetlenie základných anatomicko-fyziologických otázok, symptómov druhotných ochorení a ich prevencie. Dôležitú oblasť tvorí plánovanie starostlivosti a inštrukcií k praktickým opatrovateľským úkonom – pozorovanie chorého a sledovanie jeho životných funkcií, polohovanie, izometrické cviky, posilňovanie svalstva, starostlivosť o hygienu, stravovanie a výživa, správne užívanie liekov. Starostlivosť o dušu chorého človeka je totiž neodmysliteľnou súčasťou uzdravovacieho procesu a podporu môžu poskytovať tak príbuzní ako

aj blízki. Samostatná kapitola je venovaná komunikácii s chorým, psychickým zmenám v starobe a sprevádzaniu umierajúcich aj s praktickými návodmi na duchovnú podporu.

Radi by sme odporučili túto knihu ľuďom, ktorí sa starajú o chorých v domácom prostredí. Praktické rady zaznamenané odborníkmi z Nemecka isto pomôžu všetkým tým, ktorí prichádzajú do kontaktu s chorým v domácnosti, či sú to rodinní príslušníci, opatrovatelky a ošetrovatelky alebo osobní asistenti. Publikácia je sprievodcom a poradcom ako sa starať o chorého v domácom prostredí a ponúka nielen teoretické poznatky, ale aj praktické zručnosti a filozofiu opatrovania o chorých ľudí v zrozumiteľnej podobe.

Knihu **Starostlivosť o chorých v domácnosti** si môžete objednať telefonicky, mailom alebo osobne zakúpiť na sekretariáte SKCH. Kniha bola tlačaná v roku 1999 v Bratislave, celkovo má 319 strán a je registrovaná pod ISBN 80-88932-08-4. Cena publikácie je 9,00 eur. V prípade zaslania

na dobierku hradí objednávateľ aj poštovné náklady platné podľa aktuálneho cenníka Slovenskej pošty.

Kontakt: Slovenská katolícka charita, Kapi-tulská 18, 814 15 Bratislava, tel.: 02/5443 1506, fax: 02/5443 3097, e-mail: sekretariat@charita.sk

Nové posily sekretariátu SKCH

Sr. Bohdana Bezáková CJ

Na ústredie charity som prišla pracovať v septembri 2009. Koordinujem projekt „Pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi“, ktorý vznikol podľa vzoru projektu Magdala v Českej katolíckej charite. Tam som pôsobila viac ako dva roky. Vďaka finančnej podpore Ministerstva vnútra, sa začal tento projekt realizovať tento rok aj na Slovensku.

Prostredníctvom rozsiahlej siete charitných zariadení a profesionalite pracovníkov, SKCH zaisťuje pomoc tým, ktorí sa stali obeťmi obchodovania s ľuďmi a nútenej prostitúcie na území celej SR prostredníctvom koordinátneho centra. Kontakt: e-mail: stoptrafficking@charita.sk, tel: 0918/994 754.

Mária Sárköziová

Mám 25 rokov a pochádzam z Bratislavy. Vyštudovala som RKCMBF UK, odbor učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov, zameranie Etická a náboženská výchova. Počas štúdia som pracovala v oblasti ľudských zdrojov ako personálna konzultantka. Mám rada kultúru, smiech a spoločnosť dobrých ľudí. Pre SKCH som sa rozhodla pracovať preto, lebo rada pomáham ľuďom v núdzi a viem, že SKCH je vždy blízko pri človeku. Dúfam, že sa v tejto oblasti naučím veľa zaujímavých vecí a budem pre charitu prínosom.

Peter Knapík

Narodil som sa v Detve, ale väčšinu života som prežil vo Zvolene. Po ukončení gymnázia som študoval v Banskej Bystrici na Univerzite Mateja Bela sociálnu prácu a sociálnu pedagogiku. Od svojich 15 rokov, kedy som vstúpil do Slovenského skautingu, som sa venoval práci s mládežou. Pracoval som s deťmi školského veku a v posledných rokoch som sa venoval hlavne vzdelávaniu mladých ľudí. Od januára 2009 pracujem v SKCH ako koordinátor rozvojového vzdelávania a mladej charity. Verím, že sa mi tu podarí urobiť veľa užitočnej práce. Byť súčasťou charity je pre mňa radosťou, pocitom a zodpovednosťou zároveň.

Katarína Danišová

Volám sa Katarína Danišová, bývam v Brestovanoch, čo je asi 10km od Trnavy. Mám 20 rokov, vyštudovala som strednú odbornú školu gastronómie, obchodu a služieb (SOŠ gos) v Trnave, odbor obchodný pracovník. Po skončení SOŠ som začala pracovať v realitnej kancelárii ako asistentka. Teraz som tu, v SKCH a pracujem ako projektová asistentka.

Môže Cirkev mlčať?

„Ako by mohla Cirkev mlčať, ak je „expertom v ľudskosti?“, opýtal sa Mons. Antonio Maria Vegli, predseda Pápežskej rady pre duchovnú starostlivosť o migrantov a cestujúcich. Na Stredozemnom mori sa odohrávala ďalšia z veľkých drám afrických utečencov, keď pri pobreží ostrova Lampedusa zahynulo 73 ľudí počas dvadsaťdňovej plavby na nafukovacom člnu. Utečenci sa plavili smerom k Taliansku, kam nakoniec dorazili živí iba piati z nich. Po ceste boli odkázaní spúšťať do vln mŕtve telá tých, čo postupne podliehali námahe. Alarmujúce je, že sa im nedostalo pomoci od lodí plaviacich sa v okolí, hoci záchrana stroskotancov od nepamäti patrí k základom etiky na mori. Mons. Vegli v súvislosti s touto problematikou povedal:

„Cirkev bola vždy na strane imigrantov, najmä tam, kde migračné prílivy spôsobujú mnoho dramatickejšie situácie a neraz tiež nové otroctvá. Myslím si však, že v súčasnosti hlas Cirkvi prostredníctvom činnosti biskupov a starostlivosti veľkého množstva pastoračných pracovníkov – kňazov, rehoľníkov aj laikov - silne zaznieva v Severnej Amerike, kde sa každý rok odhaduje príchod asi jeden a pol milióna ľudí, prevažne z krajín Latinskej Ameriky. Cirkev však sleduje aj situáciu v Európe, ktorá každý rok prichýli 800-tisíc nových prisťahovalcov, a rovnako aj v Oceánii, kde sa tento počet odhaduje na deväťdesiat tisíc ročne.“ 49 percent všetkých migrantov vo svete a vo vyspelých krajinách tvoria ženy a podľa arcibiskupa Velglio zahynulo od roku 1988 pri európskom pobreží viac ako 14-tisíc utečencov. „Je každému jasné, že žijeme v dobe globalizácie, ale toto len poukazuje na znepokojujúci paradox: na jednej strane sa urýchljuje bezplatný prevoz tovaru a kapitálu, ale na druhej strane sa zabraňuje pohybu osôb, a tak ohrozuje jedno zo základných ľudských práv, ktorým je právo voľného pohybu a pobytu.“

VYDÁVA Slovenská katolícka charita Sekretariát, ADRESA REDAKCIE Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/5443 1506 fax 02/5443 3097, e-mail: sekretariat@charita.sk, bankové spojenie Slovenská sporiteľňa, č. ú.: 0176 875 345/0900 VS 140, ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA Andrea Topolská, NA ČÍSLE SPOLUPRACOVALI Slávka Barenčíková, Peter Birčák, sr. Bohdana, Elena Caunero-ová, Katarína Danišová, Jan Fatka, Katarína Gregorová, Tatiana Javorská, Peter Knapík, Cyril Korpesio, Mária Krištofová, p. Kubalová, Rostislav Labuda, Ľubica Michalková, Andrej Namislovský, Mária Petriková, Mária Sárköziová, Anna Štúriková, Andrea Topolská, Pavol Vilček, Lucia Zacharová, GRAFICKÁ ÚPRAVA Andrea Topolská a Pavol Janoško, VÝROBA vydavateľstvo Don Bosco, REGISTRÁCIA MK SR 3106/2003, FOTO archív SKCH, DCH/ADCH a archív Eleny Caunerovej, Časopis je nepredajný a vyšiel vďaka podpore Nadácie Slovenskej sporiteľne a dobrodincom Slovenskej katolíckej charity.

SNADÁCIA
SLOVENSKEJ SPORITEĽNE

Kráľ mal troch synov. Najmladší Popolvár bol najbystrejší, a preto sa stal kráľom. Zazvonil zvonec a krátkej rozprávke je koniec.

Mnohým deťom v chudobných krajinách Afriky a Ázie nemá kto čítať rozprávky. Choroba AIDS im vzala rodičov. Pomôžte im prežiť krajšie detstvo.

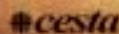
Podporte zbierku Slovenskej katolíckej charity zaslaním sms správy v znení: DMS medzera CHARITA na číslo 877.

Podporte zbierku pre **HIV pozitívne deti a matky** vo Vietname a siroty v Namíbií, ktorým zobraľ AIDS rodičov. Akýmkoľvek príspevkom môžete uľahčiť život tým, ktorí to naozaj potrebujú. Číslo účtu pre túto zbierku je: **4008058424/7500 v ČSOB**, variabilný symbol: **164**. Zbierku môžete podporiť do 31. decembra 2009 a formou sms do 30. septembra 2009. Cena jednej sms správy je 1 euro.

Viac informácií nájdete na www.darcovskasms.sk alebo www.charita.sk

Katolícke
noviny

SLOVENSKÁ KATOLÍCKA
Charita